

Mnenje Odbora regij – Mikrofinančni instrument PROGRESS

(2010/C 79/12)

ODBOR REGIJ:

- podpira takojšnje ukrepe Komisije in Evropske investicijske banke za zagotovitev, da bodo sredstva EU porabljena učinkovito za pomoč podjetjem v obdobju zmanjšane likvidnosti, ter poudarja, da je nedavna finančna kriza privedla do zloma trga posojil za mala in srednje velika podjetja (MSP) ter mikropodjetja, kar še povečuje gospodarski upad in ovira kakršno koli poznejše okrevanje;
- izraža zaskrbljenost, da bi lahko prenos 100 milijonov EUR s programa PROGRESS na nov mikrofinančni instrument Progress ogrozil cilje, vpliv in učinkovitost tega programa, ter poziva Komisijo, naj preuči druge ustrezne možnosti financiranja za uporabo finančnega instrumenta;
- poziva Komisijo, naj poenostavi obstoječe pobude EU ter pojasni skladnost med novim mikrofinančnim instrumentom Progress in drugimi finančnimi instrumenti EU, zlasti PROGRESS, ESS, JASMINE, JEREMIE in PKI;
- poziva Komisijo, naj natančneje razlikuje med posebnimi ciljnim skupinami ter obravnava brezposelne osebe in prikrajšanje skupine, vključno z mladimi, ženskami, starejšimi osebami in etničnimi manjšinami, kot ciljne skupine ter jim zagotovi posebno in ustrezno mesto v programih in pobudah, povezanih z mikroposojili;
- opozarja Komisijo in skupino EIB, da bo mikrofinančni instrument učinkovitejši, če bo usklajen in se bo izvajal v skladu z obstoječimi evropskimi finančnimi instrumenti ter lokalnimi in regionalnimi programi v državah članicah.

Poročevalec: David Parsons (UK/EPP), predsednik sveta okrožja Leicestershire

Referenčna dokumenta

Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem mikrofinančnem instrumentu za zaposlovanje in socialno vključenost (Mikrofinančni instrument Progress)

COM(2009) 333 konč.

ter

Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Sklepa št. 1672/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi programa Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost – Progress

COM(2009) 340 konč.

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Nujnost ukrepanja

1. podpira takojšnje ukrepe Komisije in Evropske investicijske banke za zagotovitev, da bodo sredstva EU porabljena učinkovito za pomoč podjetjem v obdobju zmanjšane likvidnosti, ter poudarja, da je nedavna finančna kriza privedla do zloma trga posojil za mala in srednje velika podjetja (MSP) ter mikropodjetja, kar še povečuje gospodarski upad in ovira kakršno koli poznejše okrevanje;

2. priznava, da finančna perspektiva za obdobje 2007–2013 Komisijo ovira pri dodeljevanju novih finančnih sredstev za predlagani novi mikrofinančni instrument Progress;

3. izraža zaskrbljenost, da bi lahko prenos 100 milijonov EUR s programa PROGRESS na nov mikrofinančni instrument Progress ogrozil cilje, vpliv in učinkovitost tega programa, ter poziva Komisijo, naj preuči druge ustrezne možnosti financiranja za uporabo finančnega instrumenta;

4. opozarja Komisijo, da s predlaganimi 100 milijoni EUR za mikrofinančni instrument Progress najverjetneje ne bo mogoče ustvariti 500 milijonov EUR dodatnih sredstev, ki so potrebna za zmanjšanje trenutnih omejitev posojil, povečanje ponudbe mikrofinančnih instrumentov in zadovoljitev trenutne ravni povpraševanja;

5. pozdravlja mikrofinančni instrument Progress, ki je skladen z načelom subsidiarnosti in zato dopolnjuje sheme mikroposojil, ki jih zagotavljajo države članice ali lokalne in regionalne oblasti;

6. poudarja, da je več kot 90 % podjetij v EU mikropodjetij in da je omejen dostop do mikroposojil za ta podjetja največja ovira za inovacije;

7. strinja se, da večino mikroposojil za prikrajšanje skupine v EU zagotavljajo nekomercialne mikrofinančne institucije in da te institucije potrebujejo dodatno pomoč za zadovoljitev trenutne ravni povpraševanja;

8. meni, da bodo prizadevanja Komisije za spodbujanje mikroposojil v EU koristno orodje, s katerim bo tistim, ki so izključeni iz običajnega trga posojil, omogočeno, da ustanovijo podjetje in s tem prispevajo k ustvarjanju delovnih mest;

9. obžaluje, da Komisija pri predhodnem vrednotenju ni v celoti upoštevala vloge lokalnih in regionalnih oblasti in vpliva nanje.

Osredotočenost na izvajanje

10. Odbor regij poziva Komisijo, naj usmeri ukrepe na inovativna mikropodjetja, zlasti tista, ki temeljijo na znanju, da se spodbudijo inovacije in produktivnost v EU;

11. poziva Komisijo, naj poenostavi obstoječe pobude EU ter pojasni skladnost med novim mikrofinančnim instrumentom Progress in drugimi finančnimi instrumenti EU, zlasti PROGRESS, ESS, JASMINE, JEREMIE in PKI⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Program Skupnosti za zaposlovanje in socialno solidarnost (PROGRESS), Evropski socialni sklad (ESS), Skupno ukrepanje za podporo mikrofinančnih institucij v Evropi (JASMINE), Skupna evropska sredstva za mikro, mala in srednje velika podjetja (JEREMIE), Okvirni program za konkurenčnost in inovacije (PKI).

12. priporoča Komisiji, naj natančneje razlikuje med posebnimi ciljnimi skupinami ter obravnava brezposelne osebe in prikrajšanje skupine, vključno z mladimi, ženskami, starejšimi osebami in etničnimi manjšinami, kot ciljne skupine ter jim zagotovi posebno in ustrezno mesto v programih in pobudah, povezanih z mikroposojili;

13. poziva Komisijo, naj – poleg finančne pomoči za ustanavljanje podjetij in obstoječa podjetja – poudari pomen ukrepov za širšo podporo podjetjem. Zagotavljanje finančnih sredstev za nova in obstoječa podjetja je treba dopolniti z ukrepi aktivne podpore, kot so mentorstvo, usposabljanje, svetovanje in krepitev zmogljivosti, poleg subvencioniranja obrestne mere v okviru programa ESS, da se spodbudi trajnostna rast podjetij ter zmanjša število stečajev;

14. opozarja, da se pogoji glede ponudbe mikroposojil in povpraševanja po njih v EU zelo razlikujejo, ter poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo mikroposojila enako dostopna na območjih, ki ne prejemajo pomoči iz strukturnih skladov, saj lahko območja pomanjkanja in prikrajšana območja obstajajo tudi v uspešnih regijah;

15. opozarja Komisijo, države članice ter lokalne in regionalne partnerje, da je treba 100 milijonov EUR iz mikrofinančnega instrumenta obravnavati z vidika drugih programov in pobud. Omejena sredstva iz instrumenta bodo v naslednjih 4 letih na voljo vsem 27 državam članicam. Zato bi bilo treba sredstva dodeljevati v skladu s posebnimi merili, ki zagotavljajo največji možni učinek;

16. opozarja na svoje mnenje *Načrt za oživitev gospodarstva ter vloga lokalnih in regionalnih oblasti* (CdR 12/2009), v katerem je Komisijo pozval, naj „predstavi predlog ureditve o dodeljevanju mikroposojil v EU. Predlog naj bi določil osnovna merila za dodeljevanje mikroposojil“ [...].

Obveščanje

17. Odbor regij opozarja Komisijo in skupino EIB, da je uspeh instrumenta odvisen od tega, ali bodo partnerji, finančne institucije in možni upravičenci v celoti seznanjeni s tem sistemom;

18. vztraja, da morata biti Komisija in skupina EIB proaktivni pri obveščanju javnosti o njuni vlogi in metodah dostopa do financiranja v okviru različnih programov, to pa mora potekati v partnerstvu z lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

19. poziva Komisijo in skupino EIB, naj pojasnita dodano vrednost mikrofinančnega instrumenta Progress in kako ta instrument dopolnjuje obstoječe pobude za podporo podjetjem na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni;

20. poudarja, da je Odbor regij Komisijo in skupino EIB v preteklosti že pozval, naj bosta bolj proaktivni pri obveščanju javnosti o vlogi, dodani vrednosti in možnostih, ki jih ponujajo drugi programi za pomoč podjetjem, npr. JEREMIE, PKI (glej mnenje o Aktu za mala podjetja za Evropo, CdR 246/2008) ipd.

Usklajevanje izvajanja

21. Odbor regij opozarja Komisijo in skupino EIB, da bo mikrofinančni instrument učinkovitejši, če bo usklajen in se izvajal v skladu z obstoječimi evropskimi finančnimi instrumenti ter lokalnimi in regionalnimi programi v državah članicah;

22. opozarja na mnenje Odbora regij *Lizbonska strategija za rast in delovna mesta* (CdR 245/2008), v katerem je poudarjena potreba po usklajevanju „med programi strukturnih skladov in drugimi ustreznimi evropskimi programi [...], s ciljem izboljšati evropsko dodano vrednost in sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti“;

23. predlaga Komisiji, naj poveča prožnost instrumenta, ki ga izvajajo nefinančne institucije, in sicer tako, da po potrebi sodeluje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki zagotavljajo mikrofinanciranje;

24. poziva Komisijo, države članice, lokalne in regionalne oblasti ter tiste organe, ki so pristojni za izvajanje instrumenta, naj podprejo možne upravičence pri vlaganju zahtevkov za posojila, čim bolj zmanjšajo birokracijo v zvezi z vlaganjem zahtevka, njegovo obravnavo in črpanjem sredstev ter zagotovijo dodatno pomoč za zmanjšanje birokracije, ki je povezana s prejemom teh sredstev.

Vrednotenje in nadzor

25. Odbor regij predlaga Komisiji, naj na lastno pobudo in v tesnem sodelovanju z mednarodnimi finančnimi institucijami ter v posvetovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter končnimi upravičenci izvede vmesno in končno vrednotenje. Pri končnem vrednotenju je treba zlasti preučiti, v kolikšni meri je instrument kot celota dosegel cilje in dopolnil druge obstoječe finančne instrumente EU, npr. PROGRESS, ESS, JASMINE, JEREMIE in PKI. Končno vrednotenje bi moralo vključevati tudi analizo razporeditve sredstev v EU 27;

26. glede na to, da je mikrofinančni instrument začasni ukrep iz obstoječega proračunskega okvira, predlaga, naj Komisija in EIB preučita možnost nadaljevanja programa v obdobju po letu 2013, če se bo ta instrument izkazal za uspešnega.

II. PRIPOROČILA ZA SPREMEMBE

Predlog spremembe 1

Člen 2 COM(2009) 333

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Instrument bo zagotovil vire Skupnosti za večjo dostopnost mikroposojil za:</p> <p>(a) osebe, ki so ostale brez službe ali jim to grozi ter želijo ustanoviti lastno mikropodjetje, kar vključuje tudi samozaposlitev;</p> <p>(b) prikrajšane osebe, vključno z mladimi, ki želijo ustanoviti ali dodatno razvijati svoje mikropodjetje, kar vključuje tudi samozaposlitev;</p> <p>(c) mikropodjetja v socialnem gospodarstvu, ki zaposlujejo osebe, ki so ostale brez službe, ali prikrajšane osebe, vključno z mladimi.</p>	<p>1. Instrument bo zagotovil vire Skupnosti za večjo <u>lažjo</u> dostopnost mikroposojil za:</p> <p>(a) <u>brezposelne osebe ali osebe, ki jim grozi, da bodo ostale brez službe, kakor je opredeljeno v členu 2 Uredbe (ES) št. 1927/2006 o ustanovitvi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št.546/2009, in ki želijo ustanoviti ali dodatno razvijati lastno mikropodjetje, kar vključuje tudi samozaposlitev;</u></p> <p>(a) osebe, ki so ostale brez službe ali jim to grozi ter želijo ustanoviti lastno mikropodjetje, kar vključuje tudi samozaposlitev;</p> <p>(b) prikrajšane osebe, vključno z mladimi, ženskami, starejšimi osebami in etničnimi manjšinami, ki želijo ustanoviti ali dodatno razvijati lastno mikropodjetje, kar vključuje tudi samozaposlitev;</p> <p>(c) mikropodjetja v socialnem gospodarstvu, ki zaposlujejo osebe, ki so ostale brez službe, ali prikrajšane osebe, <u>kakor je opredeljeno v točki (b) vključno z mladimi.</u></p>

Obrazložitev

- i) Stavek „osebe, ki jim grozi, da bodo ostale brez službe“ daje povod za različne opredelitve in različne razlage. Zato se je treba sklicevati na opredelitev iz nedavno spremenjene Uredbe ES št. 546/2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 1927/2006 o ustanovitvi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji.
- ii) Poleg „mladih“ obstajajo številne druge prikrajšane skupine oseb, ki jih je treba izrecno omeniti.
- iii) Sklicevanje na „mlade“ se v točki (c) črta, saj so prikrajšane skupine oseb opredeljene že v točki (b).

Predlog spremembe 2

Člen 4 COM(2009) 333

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Instrument se izvaja z uporabo naslednjih vrst ukrepov, kot je primerno:</p> <p>(a) jamstva in instrumenti za delitev tveganja;</p> <p>(b) lastniški instrumenti;</p> <p>(c) dolžniški instrumenti;</p> <p>(d) podporni ukrepi, kot so obveščanje, spremljanje, nadziranje, revizije in ocene, ki so neposredno potrebni za uspešno in učinkovito izvajanje Sklepa ter dosego njegovih ciljev.</p> <p>2. Instrument je odprt za javna in zasebna telesa, ki imajo sedež v državi članici in ponujajo mikrofinanciranje osebam in mikropodjetjem v državah članicah.</p>	<p>1. Instrument se izvaja z uporabo naslednjih vrst ukrepov, kot je primerno:</p> <p>(a) jamstva in instrumenti za delitev tveganja;</p> <p>(b) lastniški instrumenti;</p> <p>(c) dolžniški instrumenti;</p> <p>(d) podporni ukrepi, kot so obveščanje, spremljanje, nadziranje, revizije in ocene, ki so neposredno potrebni za uspešno in učinkovito izvajanje Sklepa ter dosego njegovih ciljev.</p> <p>2. Instrument je odprt za javna in zasebna telesa, ki imajo sedež v državi članici in ponujajo mikrofinanciranje osebam in mikropodjetjem v državah članicah.</p> <p><u>3. Javne in zasebne ustanove, ki imajo sedež v državi članici in zagotavljajo dostop do instrumenta, pripravijo dodatne smernice o upravičenosti končnih upravičencev.</u></p>

Obrazložitev

- i) Glede na omejeno količino razpoložljivih sredstev in za zagotovitev čim večjih ugodnosti iz instrumenta je pomembno, da se oblikujejo jasna merila upravičenosti in da se ta merila uporabljajo skladno v vseh 27 državah članicah.
- ii) Jasna merila glede upravičenosti bi prispevala k učinkovitemu obveščanju ter razlikovanju glede na druge programe in usklajevanju z njimi.

Predlog spremembe 3

Člen 5 COM(2009) 333

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Komisija upravlja Instrument v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002.	1. Komisija upravlja Instrument v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002.
2. Za izvajanje ukrepov iz člena 4(1), razen podpornih ukrepov iz točke (d) člena 4(1), Komisija sklene dogovore z mednarodnimi finančnimi ustanovami, zlasti z Evropsko investicijsko banko (EIB) in Evropskim investicijskim skladom (EIF), v skladu s členom 53d Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 in členom 43 Uredbe Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002. Ti dogovori vsebujejo podrobne določbe o izvajanju nanje prenesenih nalog, vključno z zahtevo po zagotovitvi dodatnosti k nacionalnim shemam.	2. Za izvajanje ukrepov iz člena 4(1), razen podpornih ukrepov iz točke (d) člena 4(1), Komisija sklene dogovore z mednarodnimi finančnimi ustanovami, zlasti z Evropsko investicijsko banko (EIB) in Evropskim investicijskim skladom (EIF), v skladu s členom 53d Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 in členom 43 Uredbe Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002. Ti dogovori vsebujejo podrobne določbe o izvajanju nanje prenesenih nalog, vključno z zahtevo po zagotovitvi dodatnosti k nacionalnim, regionalnim in lokalnim shemam <u>ter usklajenosti z njimi</u> .
3. Mednarodne finančne ustanove iz odstavka 2 lahko prejete iztržke, vključno z dividendami in povračili, ponovno vlagajo v ukrepe iz člena 4(1)(a), (b) in (c) za obdobje šestih let po začetnem datumu Instrumenta. Po zaprtju Instrumenta se preostanek, ki pripada Evropskima Skupnostma, vplača v splošni proračun Skupnosti.	3. Mednarodne finančne ustanove iz odstavka 2 lahko prejete iztržke, vključno z dividendami in povračili, ponovno vlagajo v ukrepe iz člena 4(1)(a), (b) in (c) za obdobje šestih let po začetnem datumu Instrumenta. Po zaprtju Instrumenta se preostanek, ki pripada Evropskima Skupnostma, vplača v splošni proračun Skupnosti.
4. Mednarodne finančne ustanove iz odstavka 2 tega člena sklenejo pisne dogovore z javnimi in zasebnimi ponudniki mikrofinanciranja iz člena 4(2), v katerih določijo njihovo obveznost, da uporabijo vire, ki jih zagotovi Instrument, v skladu s cilji iz člena 2 in da sporočijo podatke za pripravo letnih poročil iz člena 8(1).	4. Mednarodne finančne ustanove iz odstavka 2 tega člena sklenejo pisne dogovore z javnimi in zasebnimi ponudniki mikrofinanciranja iz člena 4(2), v katerih določijo njihovo obveznost, da uporabijo vire, ki jih zagotovi Instrument, v skladu s cilji iz člena 2 in da sporočijo podatke za pripravo letnih poročil iz člena 8(1).
5. Komisija upravlja proračun za podporne ukrepe iz člena 4(1)(d).	5. Komisija upravlja proračun za podporne ukrepe iz člena 4(1)(d).

Obrazložitev

Treba je poudariti, da bo mikrofinančni instrument Progress učinkovitejši, če bo usklajen z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi shemami.

Predlog spremembe 4

Člen 9 COM(2009) 333

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>1. Komisija izvaja vmesna in končna vrednotenja na lastno pobudo in v tesnem sodelovanju z mednarodnimi finančnimi ustanovami iz člena 5(2). Vmesno vrednotenje se opravi štiri leta po začetku Instrumenta, končno vrednotenje pa najpozneje eno leto po koncu mandatov mednarodnih finančnih ustanov iz člena 5(2). V končnem vrednotenju se zlasti preuči, kako je Instrument kot celota dosegel cilje.</p> <p>2. Izsledki vrednotenja se predložijo v vednost Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.</p>	<p>1. Komisija izvaja vmesna in končna vrednotenja na lastno pobudo in v tesnem sodelovanju z mednarodnimi finančnimi ustanovami iz člena 5(2) <u>ter v posvetovanju z lokalnimi in regionalnimi organi in končnimi upravičenci</u>. Vmesno vrednotenje se opravi štiri leta po začetku Instrumenta, končno vrednotenje pa najpozneje eno leto po koncu mandatov mednarodnih finančnih ustanov iz člena 5(2). V končnem vrednotenju se zlasti preuči, kako je Instrument kot celota dosegel cilje <u>in dopolnil druge obstoječe finančne instrumente EU, npr. ESS, JASMINE, JEREMIE in PKI, ne da bi ogrozil ciljev, vpliva in učinkovitosti programa PROGRESS</u>.</p> <p>2. Izsledki vrednotenja se predložijo v vednost Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.</p>

Obrazložitev

- i) Cilje mikrofinančnega instrumenta Progress bi bilo treba doseči v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Zato bi bilo treba vsako vrednotenje izvajati v posvetovanju z lokalnimi in regionalnimi organi in končnimi upravičenci, saj so ti akterji v idealnem položaju za svetovanje o splošnem vplivu in učinkovitosti mikrofinančnega instrumenta Progress.
- ii) Instrument bo učinkovit samo, če bo dopolnjeval druge obstoječe finančne instrumente EU, zato je treba v okviru vrednotenja preučiti, v kolikšni meri je to doseženo.

V Bruslju, 7. oktobra 2009

Predsednik Odbora regij
Luc VAN DEN BRANDE